

WORKSHOP VAB 22 NOV 2018

STOPPEN, ja maar ... en dan?

Mensen nemen beslissingen vanuit:

HOOFD	Met hun verstand-rationeel hierbij kun je met name – informeren – -adviseren
HART	Vanuit hun gevoel – emotioneel hierbij kun je helpen structureren – begeleiden
BUIK	Intuïtief hierbij kun je meevoelen – stimuleren - respecteren

AANBEVELINGEN VOOR ADVISEURS

- 1. Bij twijfel over stoppen: Adviseer lijstjes te maken voor / tegen**
Lijstjes helpen structuur aan te brengen voor jezelf,
maar helpen ook om het gesprek met de partner / gezinsleden te voeren
Lijstjes helpen om afstand te nemen en ruimte in de gedachten te creëren.
- 2. Maak een STOP-Plan**
Welke acties zijn nodig en/of wenselijk en in welk tijdspad.
Informatiefase. Afspraken op papier zetten.

3. Laat mensen nadenken over de mogelijkheden die ontstaan na beëindiging van het bedrijf.

Voor oudere stoppers: 'Pensioen Oefenen'

Voor jongere stoppers: 'Nieuwe deuren gaan open'.

Perspectief verleggen naar nieuwe activiteiten, werk, hobby's.

4. Stimuleer, normaliseer het open gesprek over (de twijfels bij) stoppen.

Bedrijfsbeëindiging is geen taboe, maar deel van het leven. Emoties zijn normaal.

Het is een rouwproces.

5. Stimuleer het sociale netwerk.

Stimuleer dat er aandacht / tijd wordt besteed aan het sociale netwerk / activiteiten buiten het bedrijf.

6. Informeer over ZOB (Zorg om Boer en Tuinder), coaches of andere gesprekspartners.

Het kan verhelderend werken om te praten met mensen buiten het gezin/bedrijf.

Aangezien er dan geen eigen belang speelt, kunnen zij helpen met wat meer afstand naar de situatie te kijken en zo helpen de juiste keuze te maken.

7. Stimuleer ook het gesprek met het gezin / de familie.

Het taboe doorbreken geeft vaak lucht. Twijfels bespreekbaar maken, waardoor de eenzaamheid ook wordt doorbroken.

Daarnaast ontstaat er zo vaak ook meer begrip van de familie voor een beslissing.

Aandacht voor de kinderen van stoppers.

8. Besteed aandacht aan een afscheidsritueel.

Hoe gaat een afscheid eruit zien? Bijvoorbeeld het moment dat het vee eruit gaat?

Wie wil de stopper daar bij hebben?

Denk aan het maken van foto's / video's.

RUIMTE VOOR AANBEVELINGEN AAN DE HAND VAN DE CASUSBESPREKING:

9. ....
 .....
 .....
 10. ....
 .....
 .....